

**Hajdú-Bihar Megyei
Katasztrófavédelmi Igazgatóság**

Igazgató

4027 Debrecen, Böszörményi u. 46-56.

☒: 4001 Debrecen Pf.: 155

☎: (52) 521-920, 521-912 ☎: (52) 521-945, (52) 521-923

✉: hajdu.titkarsag@katved.gov.hu

Szám: 1310-19/2012.

Jóváhagyom:

Debrecen, 2012. augusztus 13. n

.....
Rác Róbert

Hajdú-Bihar Megyei Védelmi Bizottság elnöke

Egyetértek:

Debrecen, 2012. augusztus 9. n

.....
Kovács Ferenc t. ezredes, tanácsos
megyei igazgató

**HORTOBÁGY MENTŐCSOPORT
MŰKÖDÉSI SZABÁLYZATA**

Felterjesztem:

Debrecen, 2012. augusztus 8. n

.....
Szabó Imre t. őrnagy, tanácsos
megyei polgári védelmi főfelügyelő

ALAPVETŐ RENDELKEZÉSEK

A Működési Szabályzat (a továbbiakban: Szabályzat) hatálya kiterjed a Hajdú-Bihar Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság (a továbbiakban: HB MKI) érintett állományára, valamint, a Hortobágy Mentőcsoporthoz megalakításába bevont önkéntes szerveződésekre (a továbbiakban együtt: Hortobágy Mentőcsoporthoz). E szervek felsorolását a mellékelt szervezési állománytábla tartalmazza.

A szervezet megnevezése: Hortobágy Mentőcsoporthoz

A Hortobágy Mentőcsoporthoz megalakításának célja

Az ENSZ és az Európai Unió humanitárius programjaihoz igazodva, valamint a természeti és civilizációs katasztrófák elleni védelem terén megkötött két és többoldalú egyezményekben vállaltaknak megfelelően, a Magyarországon hatályban lévő jogszabályok alapján, olyan speciális rendeltetésű önkéntes mentőcsoporthoz létrehozása, felszerelése, működtetése, alkalmazási feltételeinek megteremtése, amely megfelelő vezetés és logisztikai biztosítás mellett alkalmas különböző mentési tevékenységek végrehajtására. Tevékenységével az Európai Unió polgári védelmi mechanizmusának megfelelően hosszabb távon is képes hozzájárulni az esetlegesen bekövetkező katasztrófa-helyzetek hatékony kezeléséhez, felszámolásához, az életben maradás feltételeinek megteremtéséhez, és a normál élet visszaállításának biztosításához.

A Hortobágy Mentőcsoporthoz rendeltetése

A Hortobágy Mentőcsoporthoz elsősorban Hajdú-Bihar megye védelmére, továbbá a régió megsegítésére megalakuló, civil alapon szerveződő speciális szervezet, amely képes a megye veszélyeztetettségéből - elsősorban árvízi, belvízi, rendkívüli időjárási veszélyekből, valamint ipari balesetből - adódó helyzetek során jelentkező olyan kutatási és mentési szakfeladatok ellátására, amelyre az elsődleges beavatkozók, vagy a megalakított polgári védelmi szervezetek jellegükből adódóan nem képesek.

A szervezet alkalmazására az új katasztrófavédelmi jogszabályok szerint akkor kerülhet sor, ha a hivatásos szervek (katasztrófavédelem és alárendeltjei, mentőszolgálat, rendőrség, stb.) erői, eszközei nem képesek, vagy nem elegendőek a veszélyhelyzet felszámolásához, illetve, ha azt a lakosság, valamint a létfenntartáshoz szükséges anyagi javak védelme azt indokoltá teszi.

A Hortobágy Mentőcsoporthoz megalakításának, alkalmazásának jogi háttere

A katasztrófavédelemről és a hozzá kapcsolódó egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXXVIII. törvény (a továbbiakban: Kat.) 18. §-a kimondja, hogy az önként jelentkező társadalmi és karitatív szervezetek a katasztrófák elleni védekezéssel összefüggő feladatok ellátásában a hivatásos katasztrófavédelmi szervekkel kötött megállapodás alapján vesznek részt. Amennyiben különleges szakképzettség és speciális szakfelszerelések igénybevétele szükséges, az önkéntes mentőszervezetek védekezésbe történő bevonását a hivatásos katasztrófavédelmi szerv területi szerve vezetője rendeli el. Az önkéntes mentőszervezetek a hivatásos katasztrófavédelmi szervek szakmai irányítása mellett vesznek részt a katasztrófák hatásai elleni védekezésben és a kárelhárításban. Az önkéntesen segítséget nyújtó személyek az adott

feladat végrehajtásáért felelős személy irányításával látják el a számukra meghatározott feladatot. A felkészülés időszakában felmerült költségek fedezetének biztosítására a védelmi felkészítés egyes kérdéseiről szóló 1182/2012. (VI.01.) Kormányhatározat alapján, a védelmi igazgatás feladatainak támogatásaira biztosított előirányzat felhasználásának rendjére vonatkozó, érvényben lévő BM Országos Katasztrófavédelmi Főigazgatói utasítás az irányadó.

A katasztrófavédelemről és a hozzá kapcsolódó egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXXVIII. törvény végrehajtására kiadott 234/2011. (XI. 10.) Kormányrendelet (a továbbiakban Kat.Vhr.) VIII. fejezete rendelkezik az önkéntes mentőszervezetek közreműködésének szabályairól. A kormányrendelet részletesen meghatározza:

- az általános elveket,
- a személyi állománnyal kapcsolatos követelményeket,
- a műszaki, technikai követelményeket,
- a nyilvántartásba vétel és törlés szabályait,
- a minősítés szabályait, és annak megújítását,
- a nemzetközi segítségnyújtásban való részvétel különös szabályait.

A HORTOBÁGY MENTŐCSOPORT SZEMÉLYI ÁLLOMÁNYA

A Hortobágy Mentőcsoport személyi állományának összetétele

A szervezet társadalmi- és karitatív szervezetek, valamint gazdálkodó szervek állományából illetve speciális esetekben állami és polgári szervek felkért szakértőiből tevődik össze, akik az önkéntesség, a fizikai és egészségügyi alkalmasság, valamint szakmai felkészültség alapján megfelelő kiképzés és felkészítés után képesek a feladatok ellátására.

A Hortobágy Mentőcsoport szervezeti felépítése

A mentőcsoport az ENSZ INSARAG Irányelvek szerinti komponensekből áll:

- Vezetési komponens
- Kutatási-felderítési komponens
- Műszaki-mentő komponens
 - Mentési csoport
 - Speciális mentési részleg
 - Alpin technika
 - Vizi mentő
 - Egészségügyi
 - Kézi részleg
 - Árvízvédelmi műszaki-mentő
 - Tűzoltó műszaki-mentő
- Egészségügyi komponens
- Logisztikai komponens

A mentőcsoport állománytáblázatára a HB MKI igazgatója tesz javaslatot az MVB elnökének, aki egyetértése esetén jóváhagyja az új szervezeti struktúrát. Az állománytáblázat jóváhagyá-

sát követően a mentőcsoport parancsnoka 30 napon belül gondoskodik a mentőcsoport megfelelő átalakításáról.

A mentőcsoport teljes létszám adatait komponensenkénti és képességenkénti bontásban a melléklet szervezési állománytáblázata tartalmazza.

A HORTOBÁGY MENTŐCSOPORT SZERVEZETI EGYSÉGEINEK FELADATAI

Vezetési komponens feladatai

A mentőcsoport riasztási, értesítési rendszerének kialakítása, működtetése, alkalmazásának megtervezése, megszervezése.

Alkalmazás során a szervezeti egységek szakmai irányítása, kapcsolattartás a mentést irányító, vezető szervekkel, a mindenoldalú biztosítás megszervezése, a logisztikai kiszolgálás megszervezése és működtetése, a szükséges egyéni és/vagy csoportos élet-, baleset- és felelősségbiztosítás megkötésének előkészítése.

A híradási és az informatikai feladatok biztosítása az előljáró szervek, valamint az alárendeltek felé.

A kárhelyen tartózkodó, beavatkozó Hortobágy Mentőcsoport személyi állományának komponensenkénti, valamint képességenkénti híradásának biztosítása, továbbá a kárhelyszíni mobil infokommunikációs feltételek megteremtése a kapcsolattartás, az irányítás, a döntéselőkészítés és a jelentési rend működtetése érdekében.

Folyamatos információgyűjtés, adatfeldolgozás, értékelés, elemzés, kapcsolattartás – a kialakult helyzetnek megfelelően a segélykérők vonatkozásában - az előljáró és együttműködő szervekkel.

A szükséges szakértők bevonásával szakmai döntések előkészítése. Tapasztalatok összegzése, dokumentálás, összefoglaló jelentések elkészítése.

A mentőcsoport tevékenységéről a HB MKI igazgatója évente beszámol az MVB őszi rendes ülésén, amely ülésen a mentőcsoport vezetője részt vesz.

Kutatási-felderítési komponens feladatai

A riasztás vétele után a feladat jellegének megfelelő csoportosításban a meghatározott technikai felszerelésekkel gyülekezés a megalakítási helyen.

A megalakítási helyen a személyi állomány és a felszerelés ellenőrzése, feladat pontosítás, szükség esetén speciális és gyakorlati gyorsított ütemű felkészítés.

A komponens önálló vagy részleges hazai, de más megyében történő alkalmazása esetén kapcsolatfelvétel a segélykérő megye illetékes szerveivel.

Az INSARAG Irányelvek szerinti SAR kutatási műveletek megkezdése, fizikai valamint mentőkutyás módszerekkel az érintett területen adott település, megye, illetve a megye közigazga-

tási határain kívül, országhatáron belül a mentésirányító utasítása alapján, az alábbi képességekkel:

Eltűnt személyek megkeresése területen (fedett, illetve nyílt terepen), továbbá lakott településen (leomlott épületekben, romok alatt) katasztrófa esetén. Mentőkutya bevetésével területkutatási, nyomkövetési és romkutatási feladatok elvégzés, ehhez kapcsolódó könnyű műszaki mentő és biztosítási feladatok ellátása.

A kutatás végrehajtása után a Mentési Csoporttal közreműködés a mentési tevékenység végrehajtásában.

A Hortobágy Mentőcsoport vezető - önálló alkalmazás esetén a mentés vezetője - által meghatározott jelentési kötelezettség végrehajtása. Váltás, kiegészítő csoport fogadása, feladat átadása, tájékoztatása.

A Hortobágy Mentőcsoport vezető - önálló alkalmazás esetén a mentés vezetőjének - utasítására a személyi állomány és a felszerelés ellenőrzése után a kárhelyről történő levonulás, megalakítási helyre utazás végrehajtása.

Tapasztalatok összegzése, dokumentálás, összefoglaló jelentések elkészítése.

Műszaki-mentő komponens feladatai

A mentés megkezdése és végrehajtása a feladat jellegének megfelelően az adott település, megye, illetve a megye közigazgatási határain kívül, országhatáron belül a mentésirányító utasítása alapján, az alábbi képességekkel:

Az INSARAG Irányelvek szerinti SAR műszaki mentési műveletek – tűzoltás, műszaki-mentés, vágás, darabolás, fűrés, vésés, a mentésben résztvevő erők számára a kárhely megvilágítása, veszélyessé vált műtárgyak, épületek, építmények statikai vizsgálata megerősítése, ideiglenes helyreállítása, ezekben való közreműködés – végrehajtása.

Romossá vált területen az emberi élet, a lakossági és anyagi javak mentése, megóvása. Romok alá szorult áldozatok kimentése, egészségügyi ellátáshoz való juttatása.

Kötéltechnika alkalmazásával magasból és mélyből való mentési feladatok végrehajtása.

Árvizek és vízi balesetek esetén a vízről és vízből való mentés során jelentkező vízi mentő és búvár feladatok ellátása.

A Hortobágy Mentőcsoport vezető - önálló alkalmazás esetén a mentés vezetője - által meghatározott jelentési kötelezettség végrehajtása. Váltás, kiegészítő csoport fogadása, feladat átadása, tájékoztatása.

A Hortobágy Mentőcsoport vezető - önálló alkalmazás esetén a mentés vezetőjének - utasítására a személyi állomány és a felszerelés ellenőrzése után a kárhelyről történő levonulás, megalakítási helyre utazás végrehajtása.

Tapasztalatok összegzése, dokumentálás, összefoglaló jelentések elkészítése.

Egészségügyi komponens feladatai

Közvetlenül a káreseményhez települve a sérültek osztályozása, sokktalanítása, illetve az ehhez kapcsolódó legsürgősebb beavatkozások elvégzése, elsősegély-nyújtási feladatok ellátása.

A kórházba szállításra váró, ellátott betegek felügyelete.

A mentésben résztvevő személyek, valamint mentőkutyák egészségügyi biztosítása.

Mentett személyek, mentésben résztvevők, krízisállapotban lévő rászorultak – például kitelepítettek –, szemtanúk pszicho-szociális ellátása.

Tapasztalatok összegzése, dokumentálás, összefoglaló jelentések elkészítése.

Logisztikai komponens feladatai

A bevetés hazai feltételeinek megteremtése (alkalmazás, elhelyezés, ellátás, váltás, egészségügyi ellátás, utánpótlás, technikai kiszolgálás, őrzésvédelem, tábori körülmények kialakítása, táborhely működtetése, személyszállítás, teherszállítás, menet végrehajtása).

A műszaki mentéshez szükséges anyagok, eszközök, szerszámok és berendezések szükség szerinti biztosítása.

A mentőerők logisztikai háttérbiztosításának megtervezése, megszervezése és végrehajtása a hajléktalanná vált lakosság elhelyezésében való közreműködés.

Folyamatos kapcsolattartás, információ-egyeztetés a Kutatási és Mentési és az Egészségügyi komponens vezetőivel.

Szükség esetén felkérésre önálló logisztikai tevékenység ellátása, vagy annak megszervezése a teljes kárterületen valamennyi beavatkozóra érte.

Tapasztalatok összegzése, dokumentálás, összefoglaló jelentések elkészítése.

A HORTOBÁGY MENTŐCSOPORT MŰKÖDÉSE

Hortobágy Mentőcsoport riasztása

A védekezésben a Kat. 18. § (2) bekezdése esetén a hivatásos katasztrófavédelmi szerv területi szervének értesítése, a Kat. 46. § (5) bekezdése esetén a hivatásos katasztrófavédelmi szerv központi szervének értesítése alapján vesz részt. Az értesítő okmány tartalmazza a káresemény jellegét, az esemény helyszínét, az igényelt segítségnyújtás mértékét, valamint a gyülekezési pont helyét.

Az értesítés kiterjed a mentőszervezetek mentésbe történő bevonására, próbariasztásra, valamint ellenőrző gyakorlaton történő részvételre.

A mentőszervezet védekezésbe történő bevonásáról szóló értesítést kiadó szerv a mentőszervezet védekezésbe történő bevonása elrendelőjének minősül.

A Hortobágy Mentőcsoport parancsnoka a vezetési komponens bevonásával a katasztrófavédelem hivatásos szerveinek ügyelei (megyei, országos) útján folyamatosan tájékozódik a megye, ország, valamint a szomszédos ország határmenti eseményeiről, a segélykérésekről, azok jellegéről, helyéről, beavatkozás erő és eszköz igényeiről.

A HB MKI Igazgatója szükség esetén javaslatot tesz az elrendelésre jogosult személyeknek (BM OKF Főigazgató, MVB Elnök) a Hortobágy Mentőcsoport alkalmazására.

A HB MVB Elnökének döntése alapján, annak elrendelésére a HB MKI Igazgatójának utasítására, a HB MKI megyei főügyelete által kerül végrehajtásra a Hortobágy Mentőcsoport értesítése, riasztása (továbbiakban együtt riasztás) és szükség szerinti megalakítási helyre történő berendelése.

Hortobágy Mentőcsoport készenléti ideje

A riasztástól számított 3-12 óra, amely a riasztástól a megalakítási helyre történő beérkezést foglalja magában. A készenlét pontos meghatározása az esemény jellegétől függően egyedileg kerül meghatározásra a riasztási közleményben.

Hortobágy Mentőcsoport megalakítási helye

Megalakítási hely a HB MKI épülete (4027 Debrecen, Böszörményi út 46-56.). Részleges alkalmazáskor a Hortobágy Mentőcsoport vezetőjének döntése alapján a megalakítási hely lehetséges alternatívája az alkalmazásba bevont tagszervezet telephelye. Ez a riasztási közleményben esetileg kerül meghatározásra.

A HORTOBÁGY MENTŐCSOPORTRA VONATKOZÓ ALAPVETŐ KÖVETELMÉNYEK

A mentőcsoportba bevont egységek felszereléseinek (járműveknek, szakfelszereléseknek) meglétéért, műszaki állapotáért, azok tanúsítványaiért, valamint a megfelelőségi okmányok érvényességéért a mentőcsoport vezetője a felelős.

A tagok felelőssége a nyilatkozatokban vállaltakon felül az általános fizikai, egészségügyi állapotukra, valamint az időszakos orvosi alkalmassági felülvizsgálatok meglétére terjed ki.

Alkalmazás esetén a logisztikai komponens vezetője ellenőrzi az összes felszerelést, az állományának egészségügyi állapotát, majd az információkról jelentést tesz a Hortobágy Mentőcsoport vezetőjének.

A kárterület megközelítése a megalakítási helyről zárt alakzatban (menetoszlop) történhet, amelynek összeállításáról és biztosításáról a logisztikai komponens vezetője gondoskodik a menet megkezdése előtt. A menetoszlop parancsnoka a mentőcsoport parancsnoka.

Hortobágy Mentőcsoport alkalmazási területe

- 1. Hajdú-Bihar megye közigazgatási területén** a veszélyeztetett település polgármestere kezdeményezésére, a HB MKI igazgatójának javaslata alapján, az MVB elnökének döntésére, vagy a BM OKF főigazgatója elrendelésére történhet a vonatkozó jogszabályok szerint.
- 2. Hajdú-Bihar megye közigazgatási határain kívül, országhatáron belül,** más megye felkérésére, a HB MKI igazgatójának javaslata alapján, az MVB elnökének döntésére, vagy a BM OKF főigazgatója elrendelésére a Kat.Vhr.57. §-a szerint.
- 3. Katasztrófa sújtotta szomszédos ország területén** a Kat.Vhr. 66. §-a alapján történik a beavatkozás.

Hortobágy Mentőcsoport alkalmazásának módjai

A mentőcsoport egészében, vagy a kialakult helyzet függvényében egyes részeiben, esetleg csökkentett létszámmal is alkalmazható. Minden esetben alkalmazni kell a vezetési és a logisztikai komponensét.

Jelentési rend

A Hortobágy Mentőcsoport alkalmazott komponenseinek vezetői a végrehajtott feladatokról minden esetben a mentőcsoport vezetőjének tesznek rendszeres időközönként (eseti meghatározás szerint) írásos, valamint szóbeli jelentést szükség szerint.

A jelentésnek tartalmaznia kell a komponens helyzetét (létszám, eü. állapot, stb.), a végrehajtott feladatokat, a feladat végrehajtása során felmerült problémákat, az utánpótlással és váltással kapcsolatos igényeket, technikai eszközök helyzetét.

A Hortobágy Mentőcsoport vezetője a beérkező írásos és kiegészítő szóbeli jelentésekből esetleg meghatározott gyakorisággal összefoglaló jelentést készít, majd azt megküldi a kárhely szerint illetékes megyei katasztrófavédelmi igazgatóság igazgatója útján a saját MVB elnökének és a BM Központi Főigazgatóságnak.

Médiával történő kapcsolattartás

A Hortobágy Mentőcsoport megalakításával, felkészítésével, alkalmazásával kapcsolatosan az MVB elnöke vagy a HB MKI igazgatója nyilatkozhat, a kárhelyi kommunikáció az esemény jellegétől függően esetleg kerül meghatározásra.

A készenlét fenntartása, gyakorlatozás rendje

A Hortobágy Mentőcsoportba beosztott tagszervezetek alapállapotban (riasztáson kívüli időszak) az egyénileg vállalt feladataikat, tevékenységeiket hajtják végre. Bekövetkezett esemény vagy katasztrófaveszély időszakában – amikor okszerűen lehet következtetni a mentőcsoport igénybevételeének szükségességére – a tagszervezetek felkészülnek a riasztásra, alkalmazásra (készenlétben várják a riasztást).

A képességek megtartása, az alkalmazhatóság begyakorlása érdekében a Hortobágy Mentőcsoport vezetési komponense évente két alkalommal riasztási-értesítési gyakorlatot tervez (megalakítási helyre történő bevonulás nélkül), valamint évente egy alkalommal minden komponensét igénybe vevő gyakorlatot hajt végre. A gyakorlatokat az MVB és a HB

MKI is tervezi éves munkatervében. A gyakorlatot úgy kell megszervezni, hogy az a védelmi igazgatás többi szereplőjével együtt költséghatékonyan kerüljön végrehajtásra. A Hortobágy Mentőcsoport felkészítésének, gyakoroltatásának biztosítására a HB MKI rendelkezésre bocsátja a kezelésében lévő Hajdúszoboszlói Kiképző és Raktárbázis (4200 Hajdúszoboszló, Tessedik Sámuel u. 1.) kapacitásait.

Amennyiben a Hortobágy Mentőcsoport alkalmazására kerül sor, úgy az adott évben az éves gyakorlatot megtartani nem szükséges.

Költségviselés rendje

A Hortobágy Mentőcsoport költségeinek megtérítése, elszámolása, ellenőrzése a Kat.Vhr. 47-52. fejezetei alapján történik. Az MVB elnöke a rendelkezésre álló védelmi igazgatási felkészítési keret terhére támogatást biztosít a mentőcsoport felszerelésére gyakoroltatására.

Mellékletek:

1. sz.: Hortobágy Mentőcsoport állománytáblája (1 o.)
2. sz.: Hortobágy Mentőcsoport értesítési terve (5 o.)
3. sz.: Hortobágy Mentőcsoport értesítési névjegyzék (1 o.)
4. sz.: Értesítési okmány / Minta (1 o.)
5. sz.: Értesítés rögzítése (1. o.)

Készült: 3 példányban

Egy példány: 9 lap

Kapják: 1. sz.: HBMVB

2. sz.: HBMKI PVF

3. sz.: Irattár